

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/431/2014/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

323/2014. számú (XII. 18.)

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ a D. A. S. J. B. Zrt. (ügyintéző: dr. R. P.) meghatalmazott képviselője útján, 2014. július 8-án előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2014. december 18-án megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, valamint alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos beadványát meghatalmazott képviselője útján, 2014. július 8-án, postai úton terjesztette elő, a vele szemben 2014. július 4-én foganatosított rendőri intézkedéssel szemben.

I.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy a M. Rendőrkapitányság munkatársai által, 2014. július 4-én, 13 órakor foganatosított intézkedéssel szemben kívánja előterjeszteni a törvényes határidőn belül, az alábbi panaszt.

2014. július 4-én, 13 órára érkezett megbeszélrt időpontra az M. település, D. Gy. út 121. szám alatti ingatlan elé, mivel biztosítási üzletkötőként áll egy neves biztosítótársaságnál munkaviszonyban. Az inkriminált helyszínre az asszisztense által megbeszélrt időben érkezett

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

az ügyfeléhez, mivel az előzetes egyeztetés alapján ő más biztosítónál olyan, évekkal ezelőtt megkötött lakásbiztosítással rendelkezett, amely szerződésének a felülvizsgálatát, valamint a panaszos munkáltatója által forgalmazott lakásbiztosítási termékekről való tájékoztatást szeretett volna kérni. A panaszos természetesen az ügyfeléhez igazodva, pontosan és – hangsúlyozza -, hogy a megbeszélte időpontra érkezett. Miután becsengetett az ingatlanba, az ügyfele tájékoztatta őt arról, hogy nincs kulcsa, ezért egyelőre nem tudja őt beengedni, azonban az unokája hamarosan érkezik és ő fogja beengedni a panaszost, így pedig lehetővé válik az, hogy együtt, közösen átnézzék a panaszos ügyfelének a szerződését. A panaszos ezt tudomásul véve türelmesen várakozott az ügyfele lakása előtt, az autója mellett. Az ügyfelével történt beszélgetést követően, néhány perc elteltével egy civil, a panaszos emlékei szerint középkék Renault márkájú rendőrautó érkezett nagy sebességgel feljűk és leparkolt a panaszos autójának a közelében. A rendőrautóból három civil ruhás rendőr szállt ki, akik közölték a panaszossal, hogy helyszíni ellenőrzést foganatosítanak. A rendőrök nem mutatkoztak be, nem igazolták magukat, így a nevüket, a jelvéyszámukat sajnos nem ismeri a panaszos. Csak feltételezni tudja, hogy a kiérkező civil ruhás rendőrök közül az egyik személy a panaszos ügyfelének az unokája lehetett, hiszen az ügyfele tájékoztatta arról, hogy az unokája hamarosan megérkezik.

A panaszos véleménye szerint így egy rendkívül visszás és méltánytalan helyzetbe került, mivel a rendőri intézkedés miatt az utca lakói – természetes reakcióként – kíváncsiskodni kezdtek, a hatósági ellenőrzést így többen végigkövették. A panaszos rendkívül megalázónak érezte a szituációt és visszagondolva jelenleg is annak tartja azt, valamint álláspontja szerint az eljáró hatósági személyek eljárási szabálysértést követtek el azzal, hogy egyrészt nem mutatkoztak be, nem igazolták magukat, másrészt az intézkedés alapját, okát nem közölték vele. A panaszos ugyanakkor megjegyzi, hogy a rendőri intézkedés során végig együttműködő volt, ellenszegülést egyáltalán nem tanúsított, hiszen jogtudatos, törvénytisztelő és szabálytiszteelő ember. Ezért köztisztületben álló személyként megalázva érzi magát, mivel egyáltalán nem látta indokoltnak az intézkedést, hiszen nem végez házaló tevékenységet, erre szükség sem lett volna véleménye szerint, hiszen több évtizede van a pályáján, kialakult ügyfélkörrel rendelkezik, ráadásul időpont egyeztetés nélkül még a régi, ismerős ügyfeleket sem keresi meg.

A panaszos megjegyyezte beadványában, hogy a rendőri intézkedés során a panaszos ügyfelének ingatlanáról egy – meglátása szerint ötvenes éveiben járó, számára ismeretlen személy több fényképfelvételt készített az autójáról a rendőri ellenőrzés során. E cselekményt nem tudja mire vélni, ugyanakkor tudja, hogy nem tartozik jelen panaszát alátámasztó érvek sorába, azonban szintén visszásnak és méltánytalanak tartja, hogy ezt az úr megtehetette a rendőrök jelenlétében. Arról nincs tudomása, hogy róla készült-e fényképfelvétel az ellenőrzés során, de ezt kizárni sem tudja.

Visszagondolva a történetekre, jelenleg sem érti a panaszos, hogy miért volt szükség a rendőri intézkedésre, hiszen ha a panaszos ügyfele jelezte volna az irányába, hogy meggondolta magát és nem kéri a közreműködését, a helyszínt – amely egyébként közterület – azonnal elhagyta volna, hiszen több ügyfelével kellett még aznap találkoznia, akikkel időpontot egyeztetett.

A rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 15. § (1) bekezdése fogalmazza meg a rendőri intézkedéssel szembeni arányosság követelményét, mégpedig úgy, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. A panaszos álláspontja szerint a rendőri intézkedés

egyáltalán nem minősíthető arányosnak, sem szükségesnek, hiszen sem szabálysértést, sem bűncselekményt nem követett el – a hatósági személyek ilyenről említést sem tettek. Így erre tekintettel kéri a Testületet, hogy vizsgálja ki a panaszát és annak eredményéről őt értesítse.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a M.-i Rendőrkapitánysághoz. A rendelkezésre bocsátott iratok alapján az alábbiak állapíthatók meg.

1) A M.-i Rendőrkapitány 2014. július 25-én kelt átiratában az alábbiakról tájékoztatta a Testületet.

A panaszossal szemben igazoltatás, mint rendőri intézkedés foganatosítására került sor, amely során a panaszos, illetve az általa használt gépjárművet priorálták. Az intézkedés jogalapja az Rtv. 13. § (1) bekezdése volt, amelyre egy állampolgári bejelentés alapján került sor. A bejelentés tartalma szerint felmerült a gyanúja egy esetleges csalásnak, vagy trükkös lopás lehetőségének, amely szerint 2014. július 4-én, 11 óra 30 perc körüli időben a H. L. r. ftörm. tulajdonát képező mobiltelefonra bejelentést tett a nagyapja (panaszos ügyfele), aki elmondta, hogy 2014. július 4-én egy általa nem ismert személy telefonon felhívta és közölte vele, hogy egy neves biztosítónál lévő kötvényeit kell ellenőriznie, és ennek érdekében valakik majd megjelennek nála, akik át fogják nézni ezen iratokat. Előadta továbbá azt is, hogy a bejelentést megelőzően felvette a kapcsolatot M.-án a biztosítónál dolgozó, és az ő biztosítási ügyeit intéző személlyel (M. L.) a kapcsolatot. Ezen biztosítási ügyintézőt úgy tájékoztatta, hogy a társaságuk tudomása szerint ilyen módon nem szokta ellenőrizni a szerződéseket és nem is hallott arról, hogy bárki az ő biztosítójuktól a városban ilyen tevékenységet folytatna. A bejelentő biztosítási ügyintézője azt tanácsolta neki, hogy ezzel kapcsolatban tegyen bejelentést a rendőrségre és ne adjon át semmilyen iratot.

E bejelentőhöz ezt követően, mivel ott nála a biztosító társaság nevében egy nő megjelent, a M. Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály állományából szolgálatban lévő H. L. r. ftörm., B. I. r. ftörm., illetve I. E. r. ftörm. mentek ki szolgálati gépjárművel, majd a helyszínen intézkedés – igazoltatás – alá vonták, a bűncselekmény gyanújának kizárása, vagy megerősítése céljából. A személyről megállapítást nyert, hogy a panaszos, aki egyébként együttműködő magatartást tanúsított az intézkedés során.

Az intézkedő rendőrök magatartása megfelelő volt: az intézkedés megkezdésekor a napszaknak megfelelően köszöntek, bemutatkoztak, magukat megfelelően igazolták a panaszos felé, illetve az intézkedés megkezdésekor annak célját közölték, az intézkedés kezdetétől annak befejeztéig a panaszossal szemben udvarias magatartást tanúsítottak, a szolgálati szabályzat releváns rendelkezései alapján kezdték meg az intézkedésüket.

Az intézkedő rendőrök közül H. L. r. ftörm. az állampolgári bejelentővel rokoni kapcsolatban áll, hiszen neki az unokája. A bejelentést is ő fogadta.

A panaszos az intézkedés során olyan nyilatkozatot nem tett, hogy az intézkedés a részére megalázó lett volna, azonban elmondta, hogy őt 20 éve nem igazoltatták, így furcsállotta, hogy erre M.-án került sor.

A kapitányságvezető átiratának végén azt is kifejezte, hogy a panaszosról, illetve annak gépjárművéről az intézkedés során sem fényképfelvétel, sem videofelvétel nem készült.

2) H. L. r. ftörm. 2014. július 23-án készítette el jelentését a panaszolt intézkedés vonatkozásában.

2014. július 4-én, 11 óra 30 perc körüli időben a saját tulajdonát képező mobiltelefonra tett bejelentést H. L. r. ftörm. nagyapja, aki elmondta, hogy 2014. július 4-én egy általa nem ismert személy telefonon felhívta és közölte, hogy egy neves biztosítónál lévő kötvényeit kell ellenőrizniük és ennek érdekében valakik majd megjelennek nála, akik ezen iratokat át fogják nézni. A bejelentő azt is elmondta, hogy semmilyen ügye nincs a biztosítónál folyamatban, így nem is értette, hogy egy idegen miért akarhatja a lakásán megtekinteni a személyes iratait. Ezen túlmenően előadta azt is, hogy ezen telefonáló személy azt közölte vele, hogy a biztosítási iratait készítse össze, mire ez az ismeretlen személy kimegy hozzá. A bejelentő elmondta, hogy ő ezen ismeretlen telefonáló személynek azt mondta, hogy 13 órára várja a M. település, D. Gy. utca 121. szám alatti helyen. Előadta továbbá azt is, hogy a bejelentését megelőzően felvette a kapcsolatot a biztosítónál dolgozó és az ő biztosítási ügyeit intéző személlyel (M. L.), aki elmondta neki, hogy a társaságuk tudomása szerint ilyen módon nem szokta ellenőrizni a szerződéseket és nem is hallott arról, hogy bárki az ő biztosítójuktól a városban ilyen tevékenységet folytatna. A bejelentő biztosítási ügyintézője azt tanácsolta neki, hogy ezzel kapcsolatban tegyen bejelentést a rendőrségre és ne adjon át semmilyen iratot.

H. L. r. ftörm. a bejelentő által elmondottakat jelentette a bűnügyi osztályvezetőt helyettesítő V. L. r. őrnagynak, aki azt az utasítást adta, hogy tekintettel a bejelentő idős korára, a körülményekre, az esetleges trükkös elkövetési módokra, így amikor az ismeretlen bejelentő megjelenik a bejelentő lakásán, akkor vonják őt intézkedés alá, amelynek keretén belül igazoltassák, illetőleg amennyiben az intézkedés során bűncselekmény, vagy szabálysértés gyanúja merül fel úgy a szükséges intézkedéseket tegyék meg.

Az alosztályvezető úr utasítása alapján közölte H. L. r. ftörm. a bejelentővel, hogy amikor a lakása előtt ezen, általa nem ismert személy megjelenik, akkor értesítse őt. A bejelentő 2014. július 4-én, 12 óra 40 perc körüli időben telefonon értesítette H. L. r. ftörm-t, hogy ezen személy egy általa nem ismert járművel megjelent nála és a kapujában áll. A bejelentést követően V. L. r. őrnagy alosztályvezető úrnak jelentette H. L. r. ftörm. a bejelentő által neki elmondottakat, majd utasítás alapján B. I. r. ftörm. és I. E. r. ftörm. nyomozókkal, a szolgálati járművel megjelentek a bejelentés helyszínén. A rendőr meg kívánja jegyezni, hogy a nagyapja idős korú, az idegenekkel bizalmatlan, ezért volt célszerű, hogy H. L. r. ftörm. is az intézkedő rendőrökkel menjen.

2014. július 4-én, 13 óra körüli időben a bejelentés helyszínén, a rendőrkapitányság állományába tartozó, civil, rendészeti jelleggel ellátott szolgálati gépkocsival jelentek meg. Ennek oka, hogy a kapitányság bűnügyi állományához tartoznak és ezen osztályon rendészeti jelleggel ellátott járművek nem találhatók.

Ebben az időben a panaszossal szemben a bejelentő által elmondottak alapján fogatosítottak rendőri intézkedést, amely során a panaszos személyét és járművét priorálták. A rendőri intézkedés alapja az Rtv. 13. § (1) bekezdésben foglalt intézkedési kötelezettség, valamint a

29. §-ban foglalt igazoltatás volt. Az intézkedési kötelezettséget állampolgári bejelentés keletkeztette a rendőrség oldalán.

A rendőri intézkedés során megállapították a panaszos személyazonosságát, leellenőrizték személyét és gépjárművét a körözési rendszerben, amely során kiderült, hogy a panaszos valóban annak a biztosítónak az alkalmazásában áll, amelyet állított. Bemutatta a biztosító által kiállított igazolványát, valamint egy listát is, hogy kik azok a személyek, akiket neki meg kell látogatnia.

Az intézkedés során a panaszos együttműködő magatartást tanúsított, igazolta magát és a szükséges okmányokat is átadta a rendőröknek. Az intézkedés lefolytatásával ekkor még nem volt problémája, csupán annyit jegyzett meg, hogy őt már 20 éve nem igazoltatták és most azon csodálkozik, hogy ezen a településen vonták rendőri intézkedés alá.

Maga a rendőri intézkedés nyugodt, kulturált hangnemben zajlott, az nem volt sem megalázó, sem sértő a panaszosra nézve. Az intézkedés során közölték a panaszossal az intézkedés okát. Az intézkedést a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) meghatározottak szerint kezdték meg. Az intézkedést H. L. r. főrm. irányította, amelyet a nyomozó alosztályvezető így határozott meg. Ennek megfelelően napszaknak és a panaszos nemének megfelelően köszöntek, igazolták magukat a szolgálati igazolványukkal, majd nevüket, rendfokozatukat, szolgálati helyüket és rendőrségi azonosító számukat is közölték a panaszossal. Ezek ismeretében közölte a panaszos, hogy elhiszi azt, hogy rendőrökkel áll szemben, vagyis tudomással bírt arról, hogy rendőri intézkedés részese. Ezekben túlmenően az intézkedés megkezdése előtt közölték a panaszossal a rendőrök, hogy a rendőri intézkedés alapja egy a kapitányságra érkezett bejelentés, amely miatt az Rtv. 13. § (1) bekezdésében foglalt intézkedési kötelezettség terheli a rendőröket, így az Rtv. 29. § szerint a panaszost igazolni fogják.

A panaszos az intézkedés során elmondta, hogy az igazoltatást sérelmezi, mivel őt már 20 éve nem igazoltatták. Ezentúl előadta, hogy ezen dolgot jelezni fogja a főnökének és egy meg nem nevezett rendőr rokonának és a szükséges lépéseket meg fogja tenni az intézkedés foganatosítása miatt. H. L. r. főrm. szerint ekkor a panaszos nem konkrét rendőrré hivatkozott, inkább úgy tett, hogy neki vannak rendőr ismerősei, akiknek elmeséli a vele történeteket.

A panaszost ismételtén tájékoztatták arról, hogy mi volt a rendőri intézkedés oka és célja, valamint arról is, hogy az adatai hol kerülnek felhasználásra. Azt is elmondták neki, hogy a rendőri intézkedés elleni panaszával hova fordulhat. A panaszos jelezte az intézkedéssel kapcsolatban, hogy az igazoltatással nem ért egyet – a fentiekben részletezettek miatt -, de a konkrétan a rendőrök által végrehajtott igazoltatás lefolytatásával szemben nem volt panasz, mivel az akkor tett szóbeli nyilatkozata szerint az intézkedés kulturált volt.

A rendőri intézkedésre az utcán, közterületen került sor és ennek ideje alatt más állampolgár ezen utcarészen nem tartózkodott, egyéb báméskodó és kíváncsiskodó személyre nem figyeltek fel a rendőrök.

Az intézkedő rendőröknél nem volt fényképfelvétel készítésére alkalmas technikai eszköz. A rendőrség a panaszosról, valamint annak autójáról nem készített fényképfelvételeket és az

intézkedés során nem figyeltek fel arra, hogy bárki is felvételt készített volna a személyről vagy az autójáról.

A végrehajtott intézkedésről a rendőrkapitányságra történő visszaérkezésüket követően szóban tettek a rendőrök jelentést a nyomozó alosztályvezetőnek, aki azt elfogadta. Tekintettel arra, hogy bűncselekmény és szabálysértés elkövetésének a gyanúja nem merült fel a panaszossal szemben, így az írásos jelentés elkészítése nem volt indokolt, azonban ennek ellenére a robotzsaruban rögzítette H. L. r. ftörm. az igazoltatást.

3) B. I. r. ftörm. nyomozó 2014. július 23-án készítette el a sérelmezett rendőri intézkedésről szóló részletes jelentését.

A jelentésben rögzítette B. I. r. ftörm., hogy az intézkedés során annak biztosításában vett részt kollégájával I. E. r. ftörm-rel; az intézkedést pedig H. L. r. ftörm. vezette, mivel a parancsnokuk erre utasította őket.

Tekintettel arra, hogy a jelentés szinte szó szerint megegyezik az előző pontban ismertetett rendőri jelentéssel és további új, érdemi információt nem tartalmaz, így a Testület eltekint annak ismertetésétől.

4) I. E. r. ftörm. 2014. július 23-án készítette el a sérelmezett rendőri intézkedésről szóló részletes jelentését. Tekintettel arra, hogy az előző két pontban ismertetett jelentések tartalmával, szerkezetével szinte szó szerint megegyezik a jelentés, így a Testület az ismétlések elkerülése végett eltekint a dokumentum bemutatásától.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – a panaszosok kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, a VI. cikkben rögzített személyes adatok védelméhez, illetve a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát.

1) A Testület a panaszbeadványban foglaltak kapcsán elsőként azt értékelte, hogy valóban keletkezett-e a rendőrségnek intézkedési kötelezettsége.

A panaszos beadványában előadta, hogy több éve dolgozik biztosítási ügynökként egy neves biztosítónál. A vele szemben foganatosított rendőri intézkedés helyszínére az asszisztense által megbeszélte időben érkezett, mivel az előzetes egyeztetés alapján ő más biztosítónál olyan, évekkal ezelőtt megkötött lakásbiztosítással rendelkezett, amely szerződésének a felülvizsgálatát, valamint a panaszos munkáltatója által forgalmazott lakásbiztosítási termékekről való tájékoztatást szeretett volna kérni. A panaszos természetesen az ügyfeléhez igazodva, pontosan és – hangsúlyozza -, hogy a megbeszélte időpontra érkezett. Miután becsengetett az ingatlanba, az ügyfele tájékoztatta őt arról, hogy nincs kulcsa, ezért egyelőre

nem tudja őt beengedni, azonban az unokája hamarosan megérkezik és ő fogja beengedni a panaszoszt, így pedig lehetővé válik az, hogy együtt, közösen átnézzék a panaszos ügyfelének a szerződését. A panaszos ezt tudomásul véve türelmesen várakozott az ügyfele lakása előtt, az autója mellett, amikor hirtelen egy civil személygépjárművel rendőrök érkeztek a helyszínre és vele szemben rendőri intézkedést foganatosítottak.

A rendőrség tájékoztatása szerint a panaszossal szembeni intézkedési kötelezettséget egy állampolgári bejelentés keletkeztette. A bejelentő az egyik rendőr nagypja volt, aki a rendőr saját, privát mobiltelefonszámán értesítette arról, hogy egy ismeretlen személy hívta fel egy biztosítótól azért, hogy a már meglévő szerződéseit felülvizsgálja. A bejelentő idős kora és bizalmatlan természete miatt értesítette rendőr unokáját az esetről. A bejelentést felvéve a rendőr arra kérte meg nagypját, hogy ha megjelenik a személy a lakása előtt, a megállapodott időpontban, akkor értesítse őket. Tekintettel arra, hogy egy ismeretlen személy akart beletekinteni egy idős úr szerződéseibe, a rendőr értesítette a parancsnokát a bejelentésről, aki arra utasította, hogy járjon el az ügyben, hiszen a bejelentés felveti egy esetleges csalás, vagy trükkös lopás gyanúját. Az első bejelentést a fenti napon 11 óra 30 perckor tette, majd 12 óra 40 perckor megjelent a bejelentő lakása előtt gépjárművel a panaszos, amikor a bejelentő másodszor is felhívta a rendőrséget és így a rendőrök ezen második bejelentés hatására jelentek meg a helyszínen.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 8. §-a szerint a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást.

Ahhoz, hogy a Testület az intézkedés megalapozottságáról állást foglaljon, azt kell mérlegelnie, hogy felmerülhetett-e bűncselekmény elkövetésének, a rendőrségi fellépéshez szükséges gyanúja.

A kérdéssel kapcsolatban a Testület utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely bűncselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem foglalhat állást abban a kérdésben, hogy valamely eljárás alá vont személy elkövetett-e bűncselekményt, azonban ha – olyan esetekben, amikor a rendőrség az intézkedés alapjaként bűncselekmény gyanújára hivatkozik – nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló magatartás értékelését, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, hogy a panaszos részéről a bűncselekmény elkövetésének gyanúja felmerülhetett-e.

A bejelentés felvethette a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 373. §-ában szabályozott csalás bűncselekmény elkövetését. A törvényi tényállás (1) bekezdése szerint csalást követ el, aki jogtalan haszonszerzés végett más tévedésbe ejt, vagy tévedésben tart és ezzel kárt okoz. A bűncselekmény különféle súlyosító körülmények hatására súlyosabban büntetendő, mint az alapeset. Ennek megfelelően:

- (2) A büntetés vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztés, ha
 - a) a csalás kisebb kárt okoz, vagy
 - b) a szabálysértési értékhatárt meg nem haladó kárt okozó csalást
 - ba) bünszövetségben,
 - bb) közveszély színhelyén,
 - bc) üzletszerűen,
 - bd) jótékony célú adománygyűjtést színlelve követik el.
- (3) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha
 - a) a csalás nagyobb kárt okoz, vagy
 - b) a kisebb kárt okozó csalást a (2) bekezdés *ba*)-*bc*) pontjában meghatározott valamely módon követik el.
- (4) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha
 - a) a csalás jelentős kárt okoz,
 - b) a nagyobb kárt okozó csalást a (2) bekezdés *ba*)-*bc*) pontjában meghatározott valamely módon követik el, vagy
 - c) a csalást a bűncselekmény felismerésére vagy elhárítására idős koránál vagy fogyatékoságánál fogva korlátozottan képes személy sérelmére követik el.
- (5) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha
 - a) a csalás különösen nagy kárt okoz, vagy
 - b) a jelentős kárt okozó csalást a (2) bekezdés *ba*)-*bc*) pontjában meghatározott valamely módon követik el.
- (6) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha
 - a) a csalás különösen jelentős kárt okoz, vagy
 - b) a különösen nagy kárt okozó csalást a (2) bekezdés *ba*)-*bc*) pontjában meghatározott valamely módon követik el.
- (7) E § alkalmazása szempontjából kárnak kell tekinteni az igénybe vett szolgáltatás meg nem fizetett ellenértékét is.

Ezen kívül a Testület megítélése szerint a bejelentő által, a rendőrség tudomására hozott cselekmény felvethette a Btk. 370. §-a szerint büntetendő lopás bűncselekményt. Jelen szakasz szerint:

- (1) Aki idegen dolgot mástól azért vesz el, hogy azt jogtalanul eltulajdonítsa, lopást követ el.
- (2) A büntetés vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztés, ha
 - a) a lopást kisebb értékre vagy
 - b) a szabálysértési értékre elkövetett lopást
 - ba) bünszövetségben,
 - bb) üzletszerűen,
 - bc) dolog elleni erőszakkal - ideértve azt is, ha a dolog eltulajdonításának megakadályozására szolgáló eszközt állagsérelem okozása nélkül eltávolítják, vagy a dolog eltulajdonításának megakadályozására alkalmatlanná teszik -,
 - bd) zsebtolvajlás útján,

- be*) egy vagy több közokirat, magánokirat vagy készpénz-helyettesítő fizetési eszköz egyidejű elvételével,
bf) helyiségbe vagy ehhez tartozó bekerített helyre megtévesztéssel, vagy a jogosult, illetve a használó tudta és beleegyezése nélkül bemenne,
bg) hamis vagy lopott kulcs használatával,
bh) lakást vagy hasonló helyiséget az elkövetővel közösen használó sérelmére vagy
bi) erdőben jogellenes fakivágással követik el.
- (3) A büntetés bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha
- a*) a lopást nagyobb értékre,
 - b*) a kisebb értékre elkövetett lopást
 - ba*) a (2) bekezdés *ba*)-*be*) pontjában meghatározott valamely módon,
 - bb*) védett kulturális javak körébe tartozó tárgyra vagy régészeti leletre,
 - bc*) vallási tisztelet tárgyára,
 - bd*) holttesten lévő tárgyra, illetve temetőben vagy temetkezési emlékhelyen a halott emlékére rendelt tárgyra,
 - be*) nemesfémre vagy
 - c*) a lopást szabálysértési vagy kisebb értékre közveszély színhelyén követik el.
- (4) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha
- a*) a lopást jelentős értékre vagy
 - b*) a nagyobb értékre elkövetett lopást a (2) bekezdés *ba*)-*be*) pontjában meghatározott valamely módon vagy közveszély színhelyén követik el.
- (5) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha
- a*) a lopást különösen nagy értékre vagy
 - b*) a jelentős értékre elkövetett lopást a (2) bekezdés *ba*)-*be*) pontjában meghatározott valamely módon vagy közveszély színhelyén követik el.
- (6) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha
- a*) a lopást különösen jelentős értékre vagy
 - b*) a különösen nagy értékre elkövetett lopást a (2) bekezdés *ba*)-*be*) pontjában meghatározott valamely módon vagy közveszély színhelyén követik el.

A Testület véleménye szerint a bejelentésben közölt információk felvethették bűncselekmény elkövetésének a rendőrségi fellépéshez szükséges gyanúját, így a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettség keletkezett. Ezt alátámasztotta az is, hogy a bejelentő időskorú személy, akihez egy olyan személy jelentkezett be időpontra, akit nem ismert, és olyan szerződéseket akart leellenőrizni, amelyekre egyébként nem volt jogosult. A rendőrségnek a közölt információk alapján a helyszínre kellett mennie azért, hogy meggyőződjene a bejelentés valóságtartalmáról és gyengítsék, kizárják, vagy esetleg megalapozzák valamelyik bűncselekmény elkövetésére felmerült gyanút.

Figyelemmel a fentiekben kifejtettekre, a bejelentésben felmerült a gyanú bűncselekmény elkövetésére, így a Testület álláspontja szerint a panaszossal szemben fennállt a rendőrség oldalán az intézkedési kötelezettség, így a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga nem szenvedett sérelmet.

2) A Testület ezt követően a panaszos igazoltatását vizsgálta meg.

A rendőrség tájékoztatása szerint a panaszost az Rtv. 29. § szerint igazoltatták.

Az Rtv. 1. § (2) bekezdése rögzíti, hogy „a rendőrség az Alaptörvényben, az Rtv-ben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében:

1. általános bűnügyi nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését, megakadályozását és felderítését, valamint a bűncselekményből származó vagyron visszaszerzését,

2. szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében [...]”

Az igazoltatás szabályait az Rtv. 29. §-a rendezi. Eszerint a rendőr a feladata ellátása során

a) igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani,

b) az igazoltatott személyt lakcímének, tartózkodási helyének – az igazoltatott választása szerint – a lakcímet igazoló hatósági igazolvánnyal vagy más alkalmas dokumentummal történő igazolására, vagy a lakcímre, tartózkodási helyre vonatkozó nyilatkozattételre kérheti fel, valamint

c) amennyiben a 24/A. § (1) bekezdésében meghatározott személy felkérése alapján igazolat, úgy az igazoltatott személyt a b) pontban megjelölt adatok igazolására, vagy ezen adatokra vonatkozó nyilatkozattételre kéri fel.

Az igazoltatott köteles a személyazonosító adatait hitelt érdemlően igazolni. A személyazonosságot – a személyazonosító igazolványon túl – minden olyan hatósági igazolvány igazolja, amely tartalmazza a személyazonosításhoz szükséges adatokat. Az igazoltatott kizárólag ezen okmányok egyikének bemutatására kötelezhető. A rendőr más jelen lévő, ismert személyazonosságú személy közlését is elfogadhatja igazolásként.

A személyazonosság igazolásának megtagadása esetén az igazoltatott a személyazonosság megállapítása céljából feltartóztatható, a személyazonosság megállapításának sikertelensége esetén előállítható, ha a személyazonosítás megállapítása más módon nem biztosítható, a személyazonosság megállapítása céljából az igazoltatottól ujjnyomat vehető, az igazoltatottól fényképfelvétel készíthető, továbbá a külső testi jegyek észlelés és mérés alapján rögzíthetők.

A Testület utal továbbá Rtv. 13. §-ának (1) bekezdésére, amely a rendőr intézkedési kötelezettségéről rendelkezik. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. A fenti rendelkezést a Szolgálati Szabályzat 8-9. §-a az alábbiakkal egészíti ki. A rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást. A rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki.

Tekintettel arra, hogy a fentiekben a Testület megállapította azt, hogy a rendőrség oldalán a telefonos bejelentés intézkedési kötelezettséget keletkeztetett, hiszen az felvetette a rendőrség intézkedéséhez szükséges egyszerű gyanút, így a panaszos személyazonosságának a megállapítása, hitelt érdemlő igazolást követően annak leellenőrzése a vele szemben, bűncselekmény elkövetésére vonatkozó gyanú kizárása, gyengítése, vagy akár megalapozása érdekében szükséges volt. A rendőrségnek a helyszínen nem állt rendelkezésére más, kevésbé jogkorlátozó eszköz annak érdekében, hogy kizárják a panaszossal szemben felmerült egyszerű gyanút.

A panaszos állítását, miszerint egy biztosítónak dolgozik, csakis személyazonosságának hitelt érdemlő igazolásával tudta bizonyítani a rendőrség részére. Önmagában egy tény állítása csakis megfelelő bizonyítással értékelhető a rendőrség részéről. Jelen ügy kapcsán a személyazonosság leellenőrzése és megállapítása bizonyult a legkevésbé jogkorlátozó eszköznek annak érdekében, hogy megállapítsák a panaszos személyazonosságát, leellenőrizzék, hogy valójában ki is ő és hogy kizárják vele szemben a felmerült, bűncselekmény elkövetésére vonatkozó egyszerű gyanút.

A fentiekben kifejtettek alapján a panaszos igazoltatására kellő jogszabályi felhatalmazással rendelkezett a rendőrség, így erre tekintettel a panaszos személyes adatokhoz fűződő alapvető jogát az nem sértette.

3) A panaszos kifogásolta azt, hogy a vele szemben intézkedő rendőrök egyszer sem mutatkoztak be, nem közölték vele az azonosító számukat, valamint az intézkedés okát és jogalapját. Ő először nem is tudta azt, hogy vele szemben rendőrök intézkednek, hiszen egy civil gépjárműből szálltak ki és – a panaszos által használt terminológia szerint – vele szemben hatósági ellenőrzést folytattak le.

A megküldött rendőrségi dokumentumok mindegyike egybehangzóan, következetesen tartalmazza, hogy az intézkedés során a rendőrök maradéktalanul betartották a Szolgálati Szabályzat előírásait, így nevezetesen a panaszosnak köszöntek, bemutatkoztak és közölték vele az intézkedés okát, célját. Azt is a tudomására hozták, hogy állampolgári bejelentés alapján járnak el vele szemben.

Az Rtv. 20. § szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. A rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

A rendőr köteles – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni. Ha a rendőr egyenruhát visel, de az intézkedés során azonosító jelvénye nem látható, vagy azt nem viseli, akkor a ruházatán azonosító jelvényének számát jól láthatóan fel kell tüntetni.

A szolgálati fellépés módjára vonatkozó szabályokat a Szolgálati Szabályzat 5. §-a tovább részletezi. A jogszabályhely értelmében az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. Ez a közlés akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

A panaszos és a rendőrség álláspontja egymásnak ellentmond atekintetében, hogy a panaszossal szemben intézkedő rendőrök valóban bemutatkoztak-e, így közölték-e nevüket, azonosító számukat, az intézkedés okát és célját, így ezen kifogás kapcsán a feloldhatatlan ellentmondás alapján a Testület úgy határozott, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelme nem megállapítható.

Tekintettel a panaszos és a rendőrség állításai között tapasztalt, feloldhatatlan ellentmondásra a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogának a sérelme nem megállapítható a rendőrök bemutatkozása kapcsán.

4) A panaszos többszörösen is hangsúlyozta a beadványában, hogy a rendőri intézkedés foganatosítása megalázó volt a számára, de ezt tovább súlyosbította az a körülmény is, hogy állítása szerint az utcán végrehajtott intézkedést többen látták, amely rossz fényt vet a tevékenységére.

A rendőrség álláspontja szerint a panaszossal szemben az intézkedést utcán, közterületen a bejelentő lakása előtt foganatosították. Az intézkedés során a rendőrök nem láttak olyan személyeket, akik végig nézhették az eseményeket. Tájékoztatásuk szerint a panaszos egyszer sem jelezte azt, hogy számára megalázó lenne a vele szemben foganatosított intézkedés.

Tekintettel az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdésére, amely szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

A Testület gyakorlatában rendszeresen előfordulnak olyan ügyek, amelyekben a rendőri intézkedés nyilvános helyen, alkalomadtán szomszédok, vagy munkatársak szeme láttára zajlik. A Testület rendszerint abból indul ki hasonló esetekben, hogy a nyilvánosság bizonyos mértékig elkerülhetetlenül a rendőri intézkedések velejárója.

Tekintettel arra, hogy a panaszos és a rendőrség egymással ellentétes tartalmú nyilatkozatokat tett az intézkedés során jelenlévőkre vonatkozóan, amelyet a Testület nem tudott feloldani a rendelkezésre álló korlátozott számú bizonyíték és bizonyítási eszközre figyelemmel. Ezért álláspontja szerint nem tudott olyan történeti tényállást megállapítani, amely alapján konzekvensen megítélhetette volna a panaszosi kifogást, így a panaszos jó hírnévhez való jogának a sérelme nem megállapítható a Testület rendelkezésére bocsátották tükrében.

A fentiekben kifejtettek alapján a Testület a panaszos jó hírnévhez való jogának sérelme kapcsán úgy határozott, hogy jelen alapjog sérelme nem megállapítható.

5) A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedés során az ügyfele (bejelentő) ingatlanjának a területéről egy ismeretlen, kb. 50 év körüli férfi fényképfelvételeket készített a panaszos gépjárművéről és valószínűleg a panaszosról is. A panaszost ezt azért sérelmezi, hiszen a jelenlévő rendőrök megakadályozhatták volna ezt a személyt a tevékenységének a végzésében.

A rendőrség a panaszosi kifogás kapcsán elmondta, hogy nem észleltek a panaszos által leírt személyt a bejelentő ingatlanjának a területén. Az intézkedés során sem a rendőrség, sem pedig más nem készített fényképfelvételeket. A panaszos pedig egyszer sem mondta az intézkedés kapcsán azt, hogy valaki fényképezné.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 8. §-a szerint a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást. Jelen rendelkezést a Szolgálati Szabályzat 9. § (1) bekezdése egészíti ki azzal, hogy a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy - jogszabály által meghatározott esetekben - helyszíni bírságot szab ki, vagy helyszíni bírság kiszabása helyett - ha a szabálysértési eljárásról szóló törvényben megállapított feltételek fennállnak - szóbeli figyelmeztetést alkalmaz.

Figyelemmel arra, hogy a rendőrség intézkedési kötelezettségét megalapozó körülmény létezéséről a panaszos és a rendőrség is egymásnak ellentmondó tényállítást tett, így a Testület nem tudott megállapítani olyan tényállást, amely alapján megnyugtatóan állást tudott volna foglalni a rendőrség mulasztására vonatkozó panaszosi kifogás kapcsán. A Testület a rendelkezésére álló korlátozott számú bizonyíték és bizonyítási eszköz birtokában nem tudta feloldani a két álláspont között tapasztalt ellentmondást, így a rendőri fellépés hiányára vonatkozó panaszosi állítás kapcsán úgy foglalt állást, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogának a sérelme nem megállapítható.

Tekintettel a fentiekben közöltekre a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának a sérelme nem megállapítható.

IV.

A Testület a lefolytatott vizsgálatában megállapította, hogy a rendőrség kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában foganatosított intézkedést a panaszossal szemben, így nem sérült a tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga. A panaszost a rendőrség kellő jogalap

birtokában igazoltatta, így nem sérült a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő joga. Az egymásnak ellentmondó állítások miatt, amelyet a Testület nem tudott feloldani nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga a rendőrök szolgálati fellépése kapcsán, valamint a rendőri fellépés hiányára vonatkozó panaszosi kifogás vonatkozásában. A panaszos jó hírnévhez való jogának a sérelme nem megállapítható a panaszos és a rendőrség állítása között feszülő ellentmondásra tekintettel.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2014. december 18.

Dr. Lukács Tamás
elnök, előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

A Testület az állásfoglalását az alábbi dokumentumok alapján hozta:

- 2014. július 8-án előterjesztett panaszbeadvány (3 oldal),
- 2014. július 25-én kelt, az intézkedésről készített kapitányságvezetői átirat (2 oldal),
- 2014. július 23-án kelt, az intézkedésről készített rendőri jelentés (3 oldal),
- 2014. július 23-án kelt, az intézkedésről készített rendőri jelentés (2 oldal),
- 2014. július 23-án kelt, az intézkedésről készített rendőri jelentés (2 oldal).

Az állásfoglalást kapják:

panaszos képviselője

Dr. B. S. r. alezredes
M. Rendőrkapitányság

Iráttár